

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl., 30 kr., za en mesec 1 gl., 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl., 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrstopenjske pete vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

V dan cesarjevičeve poroke!

Denes obrnjeni so pogledi vseh narodov avstrijskih v prestolno naše mesto, kjer bo poročen v sveti zakon svitli cesarjevič Rudolf s kraljico Štefanijo. Mnogobrojni so rodovi v širnej Avstriji in srditi politični boji razsajajo mej njimi. Ali kakor se ščuje časih rod nad rod, jedno nas vendar združuje, nam daje trdno politično podlago ter veže narodni mozajik v našej Avstriji! To pa je ljubezen do visoke dinastije, katerej je dana bila osoda, uže več stoletij z mogočno roko voditi žezlo vladno nad deželami, ki so sedaj zjedinjene v mogočno monarhijo.

Naša narava nam ne pripušča puhlega prilizovanja, ali istina je, da se v celej svetovnej zgodovini ne nahaja tako simpatične dinastije kot je ona presvitlega našega cesarja! Sedaj, ko so nam postali uzor isti časi, v katerih se ne bode več prelivala človeška kri po bojiščih, v katerih bode počivalo vsako morilno orožje, sedaj nas navdušuje zavest, da so se vladarji iz slavne habsburške hiše uže od nekdaj častno ogibali vojni ter v visokej svojej modrosti pomnoževali državno moč po poti miroljubja. Tu, felix Austria, nube! Koliko časa je uže minulo, kar so se izgovorile te besede po predniku našega cesarjeviča! Ali v tej dolgej vrsti naših vladarjev se ne nahaja niti jeden, ki bi se bil spuščal v nepotrebno bojevanje, ki bi bil iskal svoje slave v golem orožji, ki bi bil z mečem gospodaril ter s pestjo in s silo strahovati hotel sosedo!

Nepotrebnih vojen niso iskali, in vedno in vedno so na prvem mestu gledali na blagor ljudstva! V celej dolgej vrsti od Rudolfa grofa Habsburškega do svitlega sedanjega cesarja ne nahajamo niti jednega, ki bi se bil igral s srečo svojih podložnih, ki bi bil zavoljo gole vojne slave v nevarnost postavljajl naroda blagostanje! Kje na celem svetu dobimo še vladajočo hišo, ki bi se mogla ponášati z jednako slavo!

Zategadelj pa se je visoka naša dinastija vedno lahko zanašala na ljubezen svojih rodov! In na to ljubezen oprt prestol habsburškega pokolenja stal je vedno in pri vseh viharjih trdneje, kot bi bil stal tedaj, če so ga obdajale stotisočne armade! Drugod so imeli krvave prekucije, drugod so se pehale vladarske rodbine iz starih prestolov, pri nas pa so živeli slavni vladarji v miru in sreči in ljudska razkačenost nij nikdar metala svojih krvavih senc na vladarski naš dvor.

Vladar in ljudstvo stala sta v tesnej zvezi in kar trpel je jeden, občutil je tudi drugi. In tedaj ko je severna moč grozila podreti habsburško cesarstvo, tedaj ko je bila velika cesarica Marija Terezija zapuščena in skoraj brez upov, tedaj bila je ljubezen avstrijskih narodov do vladajoče rodovine, ki je zopet utrdila omajani prestol, da je potem stal v večjej slavi kot prej kedaj! In tako je vsa naša zgodovina živ dokaz srčne harmonije, katera je od nekdaj živela mej našimi vladarji in jim podložnimi rodovi. Ljudstvo oziralo se je na cesarsko hišo ter radostilo se nad vsakim veselim prigodjajem v dinastičnej rodovini! Tako je tudi sedaj, ko se hoče podati cesarski princ v zakonsko zvezo z blago princesinjo, kakor električna iskra prešinila vest o bodočej poroki vse kronovine in vse avstrijske rodove. Pozabljeni so vsi politični prepiri, pozabljeno vsako politično žaljenje, pozabljeni vsi nekrivični iz političnih virov izhajajoči napadi; strast miruje in razdraženost je potihnila! Vse pa ima zavest, da se praznuje dan neizmernega pomena za prihodnji razvoj predrage nam Avstrije!

Mnogo več uzrokov kot drugi rodovi pa imamo mi Slovenci, da se veselimo prekrasnega tega dne, da se veselimo poroštva, ki ga nam daje denašnja svečanost za prihodnji zazevit vladarske naše rodovine. Obključeni smo skoraj na vsakej strani od elementov nam sovražnih, od elementov, ki nam hočejo domača tla odvzeti, odvzeti nam jezik domači in domače spomine! Zavest imamo, da je naša moč, naš obstanek tesno navezan na Avstrijo in njeno srečo. Ker pa je sreča Avstrije navezana na dinastijo, ker je leta prvi in glavni lep, ki tišči skupaj mnogorodno to cesarstvo, navezana je naša moč, navezan naš obstanek na to dinastijo, katerej naj pravična osoda prestol avstrijski večno ohrani! Kakor mali čoln sredi srditih valov izgubljeni smo tudi mi Slovenci takoj, če bi nam odvzeta bila vladarska naša hiša, in pogoltnili bi nas politični valovi, ki se togoté krog nas. Zavoljo tega pa se oziramo mi Slovenci z opravičeno in srčno radostjo v prestolno mesto, kjer bode denes mladi cesarjevič poročen s krasno kraljico. In k večnej osodi molimo, da naj blagoslovi zakonsko to zvezo v blagor cesarskej hiši in v blagor avstrijskim narodom!

Gospodom trgovcem, obrtnikom in rudarjem na Kranjskem!

Častiti rojaki! 17. dne tega meseca bodo po vsej našej deželi dopolnilne volitve za kupčijsko in obrtnijsko zbornico kranjsko, in sicer volijo trgovci letos 6 odbornikov, obrtniki 7 in rudarji 1 odbornika.

Mestni magistrat v Ljubljani, na deželi pa c. kr. okrajna glavarstva pošljejo, vsakemu volilcu glasovnico, katera je ob enem tudi izkaznica. Če bi kdo ne dobil, ki ima pravico voliti, naj se oglasi za njo na navedenem mestu. Na to glasovnico naj vsak zapiše imena in stanovališče tistih mož, katere on voli, in potem naj podpiše svoje ime. Kdor pa sam pisati ne zna, naj jo podkriža, ob enem pa naj jo podpišeta dve priči; kdor je namesti njega pisal, naj se podpiše še s pristavkom „pisavec imena“.

Tako podpisana glasovnica in izkaznica pa se ne da uradnemu slugi, ki jo prinese, ali kakemu domačemu uradniku, ampak naj se zapečaten ali nezapečaten pošlje naravnost volitvenej komisiji trgovske in obrtnijske zbornice v Ljubljano. Smejo se pa glasovnice v zavitku poslati tudi kakemu prijatelju ali pa uredništvom naših slovenskih časnikov v Ljubljani, ki bodo za to skrbela, da jih volitvena komisija gotovo dobi. Vse glasovnice pa naj se odpošljejo o pravem času, da do določenega 17. dne t. m. volitvenej komisiji gotovo tudi v roke pridejo.

Dragi rojaki! Prejšnja leta je bila večina kupčijske zbornice narodna. Pri zadnjih dveh volitvah pa so si naši nasprotniki vedeli pridobiti večino. In vendar nij vse eno, kdo da ima večino na svojej strani. Kupčijska zbornica je namreč jako važna naprava; ona pretresa kupčijske in obrtnijske zadeve in svoje želje na prid domačemu trgovstvu in obrtnijstvu razodeva vladi, ki jo v takih zadevah tudi za svet poprašuje; ona razen tega voli tudi dva poslanca v deželni zbor kranjski, od katerih je dostikrat odvisna večina deželnega zbora in odbora. Ne bomo Vam obširno razkladali, kako so nam naši nasprotniki zadnja leta izvili to večino; saj Vam je to še vse v živem spominu; le toliko rečemo: varujte se, da se pri letošnjih volitvah enako ne bo godilo; zato udeležite se vsi te volitve in volite vsi enoglasno Vašega zaupanja popolno vredne može, katere Vam tu priporočamo. Vedite pa, da vsak volilec sme voliti le za svoj stan, torej trgovec le 6 trgovcev, obrtnik (rokodelc) 7 obrtnikov, (z obrtniki volijo pa tudi kramarji in tisti trgovci, če brez poviška in priklad vsaj po 4 gld. 20 kr. patenta plačujejo.)

Zato gospodje trgovci (kupci) zapišite si na svoje glasovnice sledeča imena:

Gospod **Franc Hren**, trgovec v Ljubljani,
„ **Josip Kušar**, trgovec v Ljubljani,
„ **Janez Perdan**, trgovec v Ljubljani,
„ **Vaso Petričič**, trgovec v Ljubljani,
„ **Franc Souvan** mlajši, trgovec v Ljubljani,
„ **Ferdinand Sajovic**, trgovec v Kranji,

Vi gospodje obrtniki (rokodelci) pa sledeče:

Gospod **Anton Klein**, solastnik tiskarne v Ljubljani,
„ **Franc Peterca**, krčmar in hišni posestnik v Ljubljani,
„ dr. **Josip Poklukar**, solastnik tiskarne, deželni in državni poslanec v Ljubljani,
„ **Josip Ribič**, krčmar v Ljubljani,
„ **Franc Šark**, krojač v Ljubljani,
„ **Jakob Škrbinec**, čevljar in hišni posestnik v Ljubljani,
„ **Jarnej Žitnik**, čevljar in hišni posestnik v Ljubljani.

In vi gospodje rudarji:

gospod **Anton Globočnik**, rudar v Železnikih.

V Ljubljani maja 1881.

Za narodni volilni odbor:

Dr. Janez Bleiweis.

Govor slovenskega državnega poslanca dr. Josipa Vošnjaka

v seji državnega zbora dne 4. maja l. l.

(Po stenografskem zapisniku.)

Visoke zbornice ne bodem nadlegoval z razpravami o lovskem davku ali podobnimi v glavnej debati uže odpravljenimi davki, ampak omejil bodem svoj govor na predmet, katerega imamo pred soboj, namreč na centralno vodstvo naučnega ministerstva. Nj. ekselenca gospod naučni minister je našel, da britke tožbe — kakor se je sam izrazil — poslanca dr. Tonklja nijso povsem opravičene in da se je uže marsikaj zgodilo za oboljšanje slovenskega šolstva.

Žalibog, da ne morem pritrditi tej izjavi Nj. ekselence, ker se od tega, kar smo si v vseh prejšnjih in tudi v tej sesiji prizadevali, je prav malo ali prav za prav nič izpolnilo in da mi niti tega nijsmo dobili nazaj, kar smo pod ministerstvom Hohenwartovim uže imeli glede učiteljskih izobraževališč v Ljubljani in glede srednjih šol na Kranjskem. V vsakej sesiji te visoke zbornice, dokler sem uže njen član, sem naše želje in pritožbe glede naučnega ministerstva razlagal, žalibog doslej brezuspešno, in tudi zdaj se razbijajo naše tako opravičene pritožbe — kakor se vidi

— jaz ne rečem ob vladi, ampak ob njenih organih. Organi, ki imajo vladne naredbes izvrševati, ki bi sploh morali v duhu vlade delovati, so še tisti, kateri so bili pod prejšnjim germanizirajočim sistemom imenovani, ki so kot pristaši prejšnjega sistema ta mesta dobili in ki še neprenehoma delavajo v duhu prejšnjega sistema.

Kako bi pa sicer bilo mogoče, da deželna šolska svetovalstva, kjer ima vendar vlada večino svojih organov, stavljajo zmirom take predloge, — naj se tičejo tudi meritornih, naučnih ali osebnih vprašanj — ki se ne zlagajo z zdanjim sistemom. Vlada ima v svojih rokah, ta deželna šolska svetovalstva tako preobraziti, da bi stavili sistemu primerne predloge, ker večino članov deželnih šolskih svetovalestev imenuje vlada in vsaj pri nas deželni odbor vanje pošilja samo dva člana. Vsi drugi so v rokah vlade in tedaj je res samo od vlade odvisno, delati na to, da se takozvanemu pravemu sistemu stavijo res tudi primerni predlogi.

Ali zato, ker vlada nikakor ne upliva na deželna šolska svetovalstva ter jih tudi nij nič izpremenila, kolikor se tiče od vlade imenovanih članov, vidimo tudi, da n. pr. pri nas najrazličnejši predlogi prihajajo iz deželnega šolskega sveta. Mi vidimo, da se na učiteljskem zasedanju v Kopru podučujejo nekateri predmeti

slovenski, a zopet drugi na ženskem učiteljski v Gorici, na moškem učiteljski v Ljubljani drugi a zopet drugi slovenski ali nemški na ženskem učiteljski. Tu nij nobenega sistema in vendar se na vseh teh zavodih vzrejajo učitelji za slovenske ljudske šole.

Na učiteljskem izobraževališči v Mariboru je ostalo vse pri starem, ker je g. naučni minister, kakor je dejal, izdal novo, začasno in za poskušnjo naredbo samo za učiteljski v Ljubljani; v Mariboru se vsi predmeti izjemši veronauk in slovenščino — veronauk pa tako-rekoč samo za voluntêre, — podučujejo nemški.

Če nam je dal gospod poslanec za Maribor tukaj nekaj popravek, morem pa jaz ravno v tem popravku dokazati dve znatni neresnici. (Čujmo! Čujmo! na desnej.) Trdil je on namreč, da je na tem učiteljski šest nemških kandidatov dostalo o vseh predmetih preskušnjo v slovenskem jeziku; to je čisto nemogoče: učni jezik je nemški, tedaj se tudi o vseh predmetih razen slovenščine za Slovence izprašuje nemški. Gospod poslanec se je tu hudo motil in je hotel morda samo reči, da so se oni kandidati slovenščine učili in o njej tudi skušnjo dostali, a samo za slovenski jezik, ne za druge predmete. Samo to je mogoče, a še za tako zmožnostno spričevalo, da so namreč slovenskega jezika zmožni, ne dam jaz prav

nič z ozirom na učiteljske v Mariboru, ker je ondi za to stroko nastavljen diletant, ki iz slovenščine nij izprašan.

(Konec prih.)

Iz budgetne debate v državnem zboru.

Glavni poročevalec grof Henrik Clam-Martinic je ob narodnostnem vprašanju tako-le izjavil se in izrekel te-le znamenite besede:

„Najpotrebniše je, da se sporazumemo na polji narodnostnih vprašanj. Jezik nij samo sredstvo za sporazumljenje, nego jezik je duševno imenje narodov, on je nit, ki se vleče skozi njihovo zgodovino, živa reka, ki izvira iz studenca prvotne narodove olike, ki spremlja usodo narodov ter rodu za rodod predaje nabrani zaklad čutov, mislij, spominov, tradicij iz duševnega dela. To pomenja jezik, a beseda materin jezik kaže vso čarobnost, s katero je posvečena zveza, ki veže jezik z narodom. Racionalnej državnej misli pa so vse iz življenja izvirajoče različnosti tuje in v napotje. Njej so tudi narodnosti v napotje in zato tudi pravi, da je ravnopravnost narodov isto, kar je ravnopravnost državljanov. Jaz pa mislim, gospoda, da pri vprašanju o ravnopravnosti narodnostij gre v prvej vrsti za duševno blago in pri duševnem blagu nij ta razmera, da se ima jednemu vzeti, kar se dá drugemu. Če je svitloba svobodna, če je prostor svoboden, če je solnce in veter jednako razdeljen, morejo narodje sicer tekmovali med soboj, a nij, da bi si bili nasprotniki. Nevarnost nasprotstva pa se najlaže odpravi, če se vzeme želo zavesti o zatiranosti. Z dialektičnimi definicijami in razločevanjem ne bo se rešilo to vprašanje — rešiti se bode moralo z umom, srcem in pravicoljubnostjo. To vedo narodje in če se hoče ustavno stanje razvijati, more se narodnostno vprašanje rešiti potom sporazumljenja.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. maja.

V državnem zboru je zadnji petek naučni minister baron Conrad odgovarjal slovenskemu poslancu dr. Tonkliju. Minister je dejal, da vlada ne misli na germanizovanje na Primorskem nego da se ona prizadeva, da bi se ondi slovenski živelj okrepil. Po ministrovih besedah pa je to s tem mogoče, da se prebivalstvu stori nemška kultura laglje dosegljiva, — se ve, da z nemškimi šolami. Zavolj tega tudi g. Depretis — dobro umeč barona Conrada — krepí primorsko slovansko prebivalstvo z nemškimi šolami! Z nemško odgojo Slovenstvo krepiti! Pojmi se medejo!

V istej seji je baron Conrad zboru tudi naznanil glede češkega vseučilišča v Pragi ono, kar je uže iz časopisov znano. V tej stvari hoče vlada ustavno postopati ter bode v kratkem dva dotična načrta postavila predložila.

Iz te seje je še omeniti neke trditve predsednika dunajskega „schulvereina“ Weitlofa. Dejal je namreč ta mož, da na Kranjskem učitelji veronauka nemških otrok toliko časa ne pripuščajo k sv. obhajilu, dokler hodijo v nemško šolo in da morajo otroci nemških staršev samo slovenski moliti. — Nedvomno je, da dobi g. Weitlof za to laž prav krepak poduk.

Izmej raznih novinskih glasov po povodu poroke Nj. visokosti cesarjeviča nastolnika bodi nam dovoljeno omeniti samo „Neue fr. Pr.“, ker najbolj karakterizuje zdanjo situvacijo „ustavovercev.“ Ta list kliče svojim vernim, naj se vsajedno vesele veselega dogodjaja, če prav nad „ustavoverno“ stranko vise zdaj črni oblaki. „Žmaga in triumfi v mišljenji nam sorodne stranke v domovini princesinje

Štefanije naj nas bodre, da vstrajamo, usoda one stranke naj nas uči potrpljenja.“

O Vojnej Krajini se poroča, da pride v teh dneh enkrat kraljev reskript, graničarjem naznanjajoč polagano vtelesenje Krajine materi zemlji Hrvatske. — To se je uže parkrat poročalo.

Vnanje države.

Ruski veliki knez Konstantin Konstantinovič je na ukaz carja zaradi svoje nihilistiške propagande preveden bil v tvrdnjava Dünaaburg, kjer ostane vse svoje življenje.

Tuniski bej je izdal nov protest proti francoskej invaziji, prosi pomoči evropske vlasti ter svojo usodo polaga v njih roke.

Nemški „rajhstag“ je sprejel zakon o štiriletnoj zakonodajnej dobi in določbo, da se ima „rajhstag“ vsako leto sklicati meseca oktobra. Zavrgel pa je Bismarkov predlog o dveletnej proračunskej dobi.

Dopisi.

Z Dunaja 6. maja. [Izv. dop.] Četrtek 5. maja stopila je cesarjevičeva nevesta Štefanija na avstrijska tla — denes petek popoludne sprejeta bode slavnostnim načinom v glavnem mestu velike Avstrije — na Dunaji.

Minulo je več nego četrto stoletja, odkar so avstrijski narodi slavili velik praznik zaročenja Franjo Josipa z bavarsko princesinjo Elizabeto. Denes, čez četrto stoletja slavi njiju sin bodoč avstrijsk vladar, za cesarjevo obitelj najveselejši praznik, ki ga slavé vsi narodi Avstrije ter se veselé zveze v nebeškeje ljubezni udanih dveh mladih src. Ker sta ti dve srci navezani na osodo silne Avstrije, ker bosta čutili radost in srečo, bolest in osodepolne trenutke avstrijskih narodov, zato jima tudi bijó milijoni src bodočih njiju podanikov o preveselem trenutku radostne njiju poroke.

Ker vem, da bode čitalce „Slovenskega Naroda“ zanimalo zvedeti natančnosti o svečanostih cesarjevičeve poroke na Dunaji, podajal vam bodem v kratkih potezah glavne trenutke teh svečanostij in zanimivih posameznostij. (Iskrena vam hvala. Ur.)

Dunaj je uže od srede deloma v prazničneje obleki. V prvem kinču bil je okraj Fünfhaus, kjer je kolodvor zahodne železnice, po katerej se pripelje nevesta Štefanija iz Salzburga. Tu bode prvi slavnostni sprejem na dunajskih tleh. Od tod pelje se kraljevo-belgijska obitelj princesinja Štefanija z materjo Marijo Henrijeto, očetom Leopoldom II. in s sestrice Klementino v cesarski grad Schönbrunn, kjer se bodo nedeljo 8. t. m. predstavljale razne deputacije.

Na kolodvor zahodne železnice imajo o sprejemu le dame vstop. Kinč kolodvora je velikansk. Vse povsod palme, lavorji, cvetice, zelene girlande, zastave itd. Človek bi ne verjel, da je to kolodvor, temveč je to vrt z gajem, ker so stebri, strehe popolnoma v zelenje zaviti. Pri sprejemu stoji v prvej vrsti častna stotnija, za to stoje generali, potem dvorni in državni dostojanstveniki, župan dunajski in iz predmestij, potem diplomatje. Cesar in cesarjevič sprejmeta prva kraljevo-belgijsko obitelj. Na estradah stalo bode okolo 400 dam iz najvišje aristokracije.

Dunajsko mesto je uže denes vse okinčano. Trdi se, da Dunaj še nikdar nij bil v takem kinču, kot sedaj. Posebno velike priprave delajo se za dan razsvitljave. Posamezne hiše in palače bodo od tleh do strehe na najumetnejši in najokusnejši način razsvitljene.

Tujcev število je velikansko. V vseh tukajšnjih hotelih nij denes 6. maja niti prostorčka več za prenočišče in čeravno je za tujce mnogo privatnih hiš najetih, sedaj uže

te več ne zadostujejo. — Tribine, ki so postavljene ob cesti, kjer se ima peljati nevesta iz Terezijanske palače v cesarski dvor in avguštinsko cerkev, so uže vse razprodane. Posamezne sedeže so plačevali silno drago, n. pr. za jeden sedež po 10, 15, 20, da celó 25 gld.

Še dražje se plačujejo posamezna okna in balkoni ob istem poti. Cena oken na ringu je po 100 gld. Rotšild je najel jedno nadstropje evangelijske učilnice na videmskej cesti ter plačal za to 1000, reci tisoč goldinarjev.

Vsi večji inostranski listi poslali so uže svoje zastopnike k svečanostim, tako Nemčija, Francija, Angleška, Italija, posebno mnogoštevilno zastopano je se ve da belgijsko časnikanstvo. Tudi avstrijski in ogerski časniki imajo uže svoje posebne poročevalce v Beču. Ilustrovani listi iz inozemstva in Avstrije imajo tudi svoje posebne risarje tu.

V nedeljo bode ljudska veselica v Prateru. Po pripravih soditi bode ta sijajna.

Včera je bilo vreme zelo neugodno. Popoludne do večera je lil dež. Denes je nebo popolnoma vedro, solnce blišči najkrasneje iz sinjega nebeškega oboka; prorokuje se pak, da vreme ne bode stanovito. P.

Z Dunaja 5. maja. [Izv. dopis.] Spet dekret, da človeka pogreje! — Tukajšnji hrvatski vseučiliščniki snujejo si, potem ko so jim bili razgnali lanjskega leta društvo „Velebit“, novo društvo „Zvonimir“. Ali denes jim ga prepoveduje — in sicer vdrugeč, slavna policija dunajska v imé c. k. namestništva in prepoved isto tako-le „uvaža“: als seiner einrichtung nach gesetzwidrig zu untersagen im sinne des §. 6 des gesetzes vom 15. november 1867 „R. G. Bl.“ 134 über das vereinsrecht, weil die nach §. 53 der statuten als amts- und geschäftssprache des vereines bestimmte croatische sprache in Wien und dem erzherzogtum Oesterreich unter der Ems nicht landessprache ist und der gebrauch derselben die den behörden obliegende ueberwachung des vereines behindert.

Ali je kaj tacega mogoče, bi se vprašalo? — Nas ne more to kaj osupniti! Zato spet komentara treba nij. Kje je doslednost uradniška, da se je v oči ónemu zakónu (na katerega se prepoved sklicuje in ki ga po svoje razlaga) izza leta 1867 dovolila „Slovenija“, dovolilo „lit. društvo“ i. t. d., a denes ta dan ne? Ali je res národ zavoljo uradnikov, ali so pa uradniki zavoljo naroda v državi? — Nazadnje pa zatrobimo: kje je enakopravnost avstrijska? —

Oj ti ljuba, famozna doba še bolj famoznih dekretov! Danílo.

Iz Kamnika 3. maja. [Izv. dop.] Poročati nam je zopet o ene onih veselic naše čitalnice, ki povsem zaslužijo biti ubeležene v anale našega društva. Bila je benefica g. G. Slabanja! več ne treba reči. Javno moramo priznati, da niso fraze, da naše gospodičine ne nehajo biti čast „slovenskej domačej Taliji!“ Ta pogum in um, s katerima so se osvedočile pri zadnji predstavi, gospodičine: Hilda Velepíčeva, Mara Gerčarjeva in Fanka Medvedova — jih dela neumrjoče za naš oder! Bog živi! sila je, da v kratkem kaj nezaslišano vzornega spravimo na oder. — Plesali smo pa zopet do prvega mraku, da so gosli in bas zbudili avrora iz dremalca, ki je nevoljno zarudela videvša te nepokojne Slovence še na nogah!

Proslavljanje cesarjevičeve poroke v Ljubljani.

Ljudska veselica „Sokolova na Kozlerjevem vrtu.

Dospel je trenotek, ko slave vsi narodi Miroke Avstrije v posebnem oziru našo vladarsko hišo. Vse narodnosti složno in pozabljajoč na vsakdanje politične prepire slove poroko našega cesarjeviča Rudolfa s princesinjo Štefanijo. Ali naj zaostane slovenski narod? Nemogoče bilo bi to! Njegova prav, njegovo mišljenje, njegova lojalnost ne bi tega dopuščala.

In zbog tega se je naš narod dvignil — nij neprilčno, ako rečem naš narod, in v tem pojmu razumem osobito v Ljubljani našega „Sokola“ — in priredil prvi tako svečanost, ki bode ostala njemu v večno čast, in ki ostane kot spomenik one lojalnosti, ki izvira ravno iz naroda, ki tedaj nij privilegirana niti je sebična!

„Sokol“ ljubljanski je po povodu poroke Nj. visokosti cesarjeviča nastolnika priredil in osnoval na vrtu Kozlerjeve pivovarne ljudsko veselico. Osmi dan tega meseca je bilo. Da se ta slavnost popolnem dovrši in oslavi, povebil je tudi vsa slovenska in — v ožjem pomenu misleč — tudi vsa nam nasprotna — nemška — društva. „Sokol“ je tako prav postopal. Naj se pozabi vsaj za jeden trenotek vse ono, kar nas vsak dan v našem političnem boji loči. Povabljeni so bila društva „turnerverein“, ljubljansko društvo ognjegasilcev, veteransko društvo, zatem društvo rokodelsko, in udeležile so se sprevoda čitalnice: šentvidska, šišenska, bizoviška in ljubljanska.

Tedaj je ljubljanski „Sokol“ storil vse, kar je bilo mogoče storiti. In ravno „Sokol“ je dal inicijativo, da so se skoraj da vsa ljubljanska društva udeležila svečanosti, morebiti take, kakršne se bode udeležil morebiti malo-kdo izmed vseh udeležnikov. „Sokolu“ ravno, ki je prvi pričel slaviti in dal za to tudi inicijativo, gre v prvi vrsti zasluga.

V nedeljo ob poludveh so se pričela vsa povabljenega društva zbirati, kakor je bilo določeno, na čitalniškem vrtu. To ti je bilo mrgoljenje! tu se je pokazalo, kako premajhni so sploh čitalniški prostori! „Sokola“ toliko! Veterancev toliko! In posebno ognjegasilcev toliko! Potem pa še člani vseh družih društev! Da! reči se mora, da, kdor je vsa v tolikem broji zbrana društva opazoval, moral je nehoté vsklikniti: „Sokol“ je duša zdanjemu društvenemu življenju v Ljubljani!

(Dalje prihodnjič.)

Domače stvari.

— („Laibacher Wochenblatt“.) Znano je, da izhaja v Ljubljani listič pod tem imenom, ki hoče biti organ tako zvanej „kainische verfassungspartei“. Mi ne verujemo, da je to organ tej stranki, ker tacega organa mi še celo svojemu najhujšemu sovražniku ne privoščimo. Pokojni Jurčič je imel načelo, da se s tem organčkom nij nikdar v polemiko spuščal. Tega načela poprijeli se bodemo tudi mi, ker se nam v istini ne vidi vredno dragega časa, polemizovati z listom, ki je tik družih nespodobnostij tako rekoč otročje uredovan. Mi vprašamo odraščene gospode izmed tukajšnje nemške stranke, da naj nam v vsej resnosti povejo, kaj bi „Laibacher Wochenblatt“ počel, če bi nemški jezik ne imel

izrazov „lüge“, „lügenhaft“, „bübisch“ in „blöd“, in če ne bi izhajal v Ljubljani „Slovenski Narod“? Listu, ki mu je izraz „bübisch“ etc. jedino orožje v polemiki, spodoben človek nikdar ne odgovarja. Mi obžalujemo le stranko, ki mora s svojim imenom pokrivati kaj tacega! Nad „Narodom“ se vedno srdi to revše, ali od našega lista pa vendar redno živi! Polovica njegovih rubrik je nabasana z neslano polemiko proti nam, in če naš list denes poneha, mora ponehati tudi ljubljanski „Wochenblatt“. Če mi „na ulicah“ redigiramo, kje se potem redigira plevki ta organ ustavoverne stranke? Očitajo se nam „jugendhafte Mitarbeiter“. To je nelogična ošabnost, če se polože na vago leta in študije „Wochenblattovega“ redakterja! Še jedenkrat, mi obžalujemo stranko, ki mora s plaščem svojega imena pokrivati take prvotne in nezrele sadove velikonemške mlade fantazije, ki je le zategadelj tako razgreta, ker so jo prezigodaj končane gimnazijske študije postavile v prostost, katere vajena nij bila! Sedaj pa napravljaja duševne ekscese, kakor žebe, če se je pri jasnih odtrgalu, ter proti volji svojega gospodarja udarilo na pisani travnik!

— (Gospod Viljem Ogrinec), okrajni sodnik v Metliki, nam piše, da nij nikdar govoril tistih besed zavoljo izreje svoje hčerke. Mi konstatiramo to, čeravno smo bili tisto notico zajeli iz vira, ki se je nam popolnem zanesljiv videl.

— (Popravek) Vašega dopisnika trditev, da sem bil jaz 24. aprila 1881 pri banketu v Litiji, moram kot neresnično proglasiti; kajti šel sem bil imenovan dan k svojemu očetu na Farškikal; torej me g. dopisnik niti njegov poročevalec nijsta mogla v Litiji videti. To lahko s pričami dokažem! Z odličnim spoštovanjem Josip Zajc, nadučitelj v Velikem gabru.

Tucl.

8. maja:

Pri Slonu: Fonda iz Trsta. — Chmel iz Brna. — Salomon iz Reichenberga. — Dralka iz Radovljice. — Manconi iz Solkana.
Pri Malici: Alimonda iz Trsta. — Goldmann, Wawrzinski z Dunaja. — Saalmüller iz Monakovega. — Pavletič iz Gorice.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 7. maja: 89, 16, 27, 81, 90.
V Gradci 7. maja: 38, 73, 31, 57, 35.

Dunajska borza 9. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	78	gld.	60	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	78	"	90	"
Zlata renta	96	"	30	"
1860 drž. posojilo	132	"	25	"
Akcije narodne banke	853	"	—	"
Kreditne akcije	355	"	50	"
London	117	"	90	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	31	"
C. kr. cekini	5	"	55	"
Državne marke	57	"	45	"

Poletno stanovanje

v prav zdravem kraju na Gorenjskem, pet minut od železniške postaje Medvode oddaljeno, oddaje se s pohištvom vred do oktobra t. l. v najem. Stanovanje ima 2 lepi, svetli sobi, kuhinjo s šparherdom; ob jednem se oddaje tudi vrt s sadnim drevjem prav po ceni. — Natančneje se izve pri gospodu

Nikolaju Jamniku,

(248—6)

v Medvodah na Gorenjskem.

Cvet zoper trganje, po dr. Malicu,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrplosti v rokah in nogah, malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Malicu“ z zraven stajajočim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaja samo (72—27) lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trunkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Zoper jetiko! Radgostski univerzalni čaj

in rožnovski maho-rastlinski celtilčki, priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučah, za srčne, prsne in vratne bolezne, posebno za sušico, želodčno slabost, za splošno slabost čutnic in začenjajočo se pljučnico!

Veliko število priznanskih pisem razpolagajo se v prepričanje.

Gospod J. Seichert, dipl. lekar v Rožnavi. Prosim, da mi pošljete še 12 zavitev Radgostkega univerzalnega čaja in 12 škatlic Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov. Učinek teh zdravil je v resnici pri vseh na prsih bolnih osebah izvrsten, in odkar jih upotrebljam sam, nič več ne kašljam, kakor sem dosle vsako zimo 4—6 tednov.

Z vsem spoštovanjem udani

Dr. Tautz, pl. Tauenstein, c. kr. štabni zdravnik.

V Kremsi, dne 26. oktobra 1877.

Vaše blagorodje!

Moja hčerka je uže več nego pol leta imela hud kašelj, kateri jej je često prouzročeval tudi bruhanje; ker se jej niti nij ljubilo jesti, je zelo oslabela ter shujšala; v novinah čitaviši o vaših izvrstnih zdravilih, si naročim 1 zavitek čaja in 2 škatlici celtilčkov. Jedva je použila bolnica nekoliko teh zdravil, in uže jej je odleglo. V nekoliko dneh poida druga škatlica. Dete zdaj k večjemu vsakih 24 ur do jedenkrat zakašlja, ter je zopet krepko in se mu ljubi jesti. Zahvaljujoč se vam uljudno, prosim, da mi vnovič pošljete 1 zavitek čaja in 3 škatlice slavni celtilčkov, ter se beležim z odličnim spoštovanjem

Adolf Kittl,

knež. Coloredo Mannsfeldski pivarnar. V Opočnem, dne 11. januarja 1875.

Vaše blagorodje!

Prosim, da mi pošljete za zdaj 2 zavitka svojega mnogoslavljenega Radgostkega univerzalnega čaja in 3 škatlice celtilčkov, potem tudi sklenico Rožnovskega rastlinskega mleka. Spoštovanjem

Ivan Večič,

zemljiščno-knjižni vodja v Bošnjakih (521—3) (Vojaška granica).

Od tega po zdravniške razloži in predpisih pripravljene čaj, velja za 14dnevno rabo pripravljeni paket z nakazom o rabi 1 gld. av. v. Jedna originalna škatlica Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebe.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni J. Seichert v Rožnovi (na Moravskem), in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštenu povzetju.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, W. König v Mariboru, S. Mittelbach in J. Cejček v Zagrebu, Barmherzige Brüder in A. Nedved v Gradci, A. Marek in J. Kupferschmid v Celji, O. Russheim v Lipnici, Carl Grabacher v Murau, J. Illing v Rottemanu, W. Thurnwald v Celovci.

Zaloge

napravile se bodo v vseh lekarnah in večjih prodajalnicah materialnega blaga.

Doktor Horstova jedino prava voda za oči, prirejena natančno po starem rodbinskem receptu tega svetovno slavnega zdravnika za oči, pripravna je za okrepljenje in vzdržanje vida v vsakej starosti; v kratkem ozdravi ne da bi bolnika motila v njegovem poklicu, frišni ali stari prisad na očeh, pege na rožnici in kašo ter odpravi sitno solzenje.

Izvirna steklenica z navodom za rabo velja 70 kr., za kolek in zavoj 10 kr. več.

Prava se dobi samo naravnost iz lekarne v kopelišču Rožnavi.

Rožnovski cvet za živce, hitro in trajno zdravlja putiko, trganje po udih in vsake vrste slabost v živcih in kitah, Izvirna sklenica 70 kr. av. v., za kolek in zavoj 10 kr. več. Pravi se dobi samo naravnost iz lekarne v Rožnavi (Moravska).